

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rasta male stvari, a nesloga sve pokrvari“ Nar. Post.

Predplata s poštarinom stoji 2 for., a seljake samo 1 for. za cijelu godinu. Razmerno 1 for., a seljake 50 novč. za pol godinu. Izvan Carevine više poštarina. Gdje se najde najmanje 8 seljaka to su voljni, da im list šaljemo svim ukupno pod jednim zavojem i imenom, davat ćemo za 70 novč. na godinu svakomu. Novci se šalju kroz poštarsku namješnicu. Ime, prezime i najbližu Poštu valja jasno označiti. Komu List nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća nikakva poštarina, napisav izvana Reklamaciju. Tko List prima i drži, ako je pošten, to ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRVNIČTVO

način 9

Tip. P. Uvala, Palazzo Diana Via S. Lazzaro 15.

Pisma se šalju platjeno poštarine. Vjesti, dopisi i drugi spisi štampaju se ili u cijelosti ili u izvucima, najviše prema svojoj vrijednosti i smislu ovoga Lista. Nepotpisani se dopisi neupotrebljuju. Osobna napomena i čisto sukromne stvari nenalaze mjesta u ovom Listu. Priobarna se pisma šalju po 15 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 50 novč., a svaki redak svuđe 5 novčičah; ili u slučaju općenitijem po što se pogodi oglasnik i odpravničtvo. Dopisi se vraćaju. Uredništvo i odpravničtvo, osim izvanrednih slučajeva, nedopisuje, nego putem svoje Listnice.

Poziv na predplatu.

Današnjim danom nastalo je drugo polugodišće pa zato se svi polugodišnji predbrojnici pozivlju, da za dobe svoju predplatu obnove. Sjećamo ovom sgodom sve naše dužnike, da poravnaju s nami računom a svo rodoljube pozivljamo, da se svojski zauzmu za razširenje našega lista, branitelja poštenoga hrvatskoga puka u Istri i kvarnerskih otocih.

Čemu predstavke?

Javili smo u posljednjih brojevih kako je više občinah u Istri i na kvarnerskih otocih odpslalo na carevinsko više predstavke, u kojih oslanjajuć se na državno zakone traži se za hrvatski jezik u školah i uređih ono mjesto, koje ga obzirom na broj pučanstva po pravu i zakonu ide. Nije dvojbe, da su občine svoje zaključke stvorile iz pravoga osvjedočenja, da stanje naše glade jezika nikako neodgovara niti duhu vremena a niti potrebam zakona. Veselim smo srećem ustupili mjesta onim predstavkam, da jih objelodanimo, jer onakovo izvjeće zaslužuju podpuno naše priznanje to su za nas od preznamate važnosti. U onih predstavkah negovori možda samo kakav žurnalista, koji se ideali pita za plaću i člank: za novac piše već ondje govori narod sam i to iz prieko potrebe, pošto je vidilo, da zakoni ma i najbolji nekoriste, ako se jih ništa ne drži, ako se na nje neobazire. Iz onih predstavkah može svatko uviditi, kako

naš već prilično osviešćeni narod čuti potrebu, da se digne iz nizkoga položaja i potištenosti, u kojoj je kroz stolceća činio te da stane uz druge narode u državi i s njimi zajedno koraca na putu prosvjete. Iz onih predstavkah možo sviot uviditi, da je naš nared upoznao stanje, u kojem se nalazi napram drugom življu u pokrajini to da mu je već toga dosti. A kako nobi, kad vidi, kako se s njim dosad svagdje baš mačuhinski postupalo, kako se nije njegovom jeziku nigdje pristupa dalo, kako se je skoro navlaš njegovu poštano ime na svaki način crnilo i omrazivalo, kako se je nastojalo, da ga se raznaredi ili u gluposti zadrži! Gdje mu se dala kakva škola, to bijaše u tudjem jeziku, a kad se pitalo za razlog takvomu postupku, odgovaralo se, da se to mora tako činiti, jer da njegov jezik nije toliko razvijen, da se u njem u školi predaje! Uvidit se može nadalje iz tih predstavkah, kako je naš narod upoznao nepravdu, koju mu se je činilo podloživ ga u svojim i svaćem talijanskom življu i jeziku na toliko, da se došlo do toga, kako dvo trećino istarskoga pučanstva u pokrajinskom saboru nemaju niti toliko zastupnikah, koliko ih treba za podpisati i upravit na vladu jednostavnu interpelaciju, koja ima po kućnom redu bit podpisana od pet zastupnikah. Do 186.000 Hrvatah i Slovencah stanujućih u Istri nema na saboru više od četvorice zastupnikah i tako je za nje iluzorno ono najveće i najuzvišenije pravo, koje nam ustav podaje, najme tražiti od vlade račun za njezine čine.

Pučkih školah u svom jeziku imamo vrlo malo a o srednjih, u kojih bi se moglo odgojiti dobrih i narodnomu jeziku vještih činovnikah, nije ni govora. Kad se narod tuži, da ga činovnici nerazumiju, odgovaramu se, da jih nema hrvatskomu jeziku vještih pa da se stoga u njem niti urodovati nemože. Kad se pita isto činovnika, zašto nenauče jezik našoga, mod kojim živju, dobivamo za odgovor, zašto bi učili, kad im ga ne treba, kad se to od njih nezahjeva. Došli smo do toga, da nam se o životu i imotku pravica kroji u jeziku, kojega nerazumijemo, pram to po jasnom slovu zakona nobi smilo biti. Iz te nepravde izvadja se još i druga, da imaju u Istri i pučke škole bit talijanske, jer da je to jezik, koji se u urođih rabi, baš kao da je narod na svijetu radi uroda i činovnikah a ne ovi radi naroda! Medjutim znamo dobro, da onomu, koji tako govori i piše, nije iskronost ni na kraj pameći, on želi nešto sasna drugoga postići t. j. pripraviti Istru kao zrelu jabuku za krilo blaženo i žudjeno zemlje. To već i sliepci vide a ipak se na stanovitom mjestu neče da tomu vjeruju već se i nadalje postarom kolovozu vozi!

Nas gospoda Talijani nit toliko neštaju, da nam bar zakone, koje i za nas prave, u hrvatskom jeziku objave, a kad je jedan od naših zastupnikah to u saboru zahjevao, reklo mu se, da se ta potreba nevidlja! Tako nam se ovo odgovara, kad tražimo što nas ilo pa mi mislimo, da će se tako sve i nadalje odgovarati dok mi odročito neuztražimo sve što

nam po zakonu ne pripada. Tekar kad se budemo otvoreno pokazali, kad budemo otvoreno zahjevali sva naša prava, tekar onda dat će nam se ista. Nije bo dvojbe, da smo svim neprevaicom, koje nam se dnevice nanášaju, većim dielom i sami krivi, jer nismo dosad pokazali, da svoj jezik onako štujemo, kako bi to morali, jer dočim n. p. hrvatski jezik u bečkom i peštanskom parlamentu, zagrebačkoj i zaderskoj sabornici odzvanja, u istarskom se saboru nije još hrvatske rieči čulo, prem je ondje zastupanj i hrvatski narod, koji sačinjava dve trećino cijeloga istarskoga pučanstva. Najprije moramo našemu jeziku sami otvoriti vrata pak nek se onda nadje tko da nam jih zatvori.

Nas dakle mora samo veseliti taj najnoviji pokret u narodu našem to iskreno želimo, da to isto učine i one hrvatske občine, koje još toga učinile nisu, prepornučujuć jim, da se od toga koraka ničim nit od nikoga makar još više stojičega, odgovoriti nedaju, jer se toliko pravo pitanja koliko pravo na ono, što tražimo, osniva na temeljnih zakonih države naše, na onih zakonih, kojih svaki činovnik uz vjeru presvietlom caru našemu štovanje i oblužavanje prisizje. Tko god proti onim zakonom govori i radi, neradi dobro te ako je činovnik, radi proti svojoj prisegi, radi zlo a na zlo nevalja se obazirati.

Vidit ćemo, hoće li nam se u Beču onako odgovoriti kako smo morali čuti u Poreču.

Podlistak.

Zudih Josip Razsuljević.

(Pučka pripovijest iz istranskoga života).

(Nastavak).

Razsuljević je dobro znao da po ljetu Istru pritisne suša, za to je on izkopao više bunarab ili takozvanih „kaluh“ al ne blizu puta, da mu nebi s vodom došlo blata i drugog gajusa, već na zgodnih mjestih po svojih posjedih gdje je uvijek imao hladne i čiste dažnina, kojom se njegovu čeljad služila i živina napajala.

Razsuljević bio je i štedljiv gospodar. Od svake kada god i male stvari znao bi izvaditi po koji novčić. Od samoga voća, pčelinja voska i gvilcah ili galcah primalo bi po koje ljetu stotine florinah. S ovim bi novcem držao težake i plaćao slušnećad i još bi mu uvijek ostalo za domaće potrebe. Evo! tako sretna bila je iz početka Razsuljevićeva kuća. Dobri Bože! koliko li prekrasnih zimskih večerih isprovelah u njoj. Treba vam znati dragi gospodine, da se skoro svake večeri kroz cielo ljet marljivo molilo kod Razsuljevićevih. Pokraj ognjišta mahodila se majena sobica, u kojoj bijaše samo jedna mizica, na kojoj su ležale dve do tri knjige molitvene a u dru na stieni visjelo je propelo, s desne i s lijeve strane dva ove-

lika i lijeva okvira božjih ugodnikah. Onlje vam se Razsuljevićeva čeljad na molitvu skupljala, ondje sam i ja s njima toliko puta molio, uzdahnuo dobri Štefan i umaknuo.

Vi ste dragi prijatelju! morao vooma ljubiti onu kuću, odvratio stareu, kad vam je uspomena na njezinu nekadašnju sreću toli mila i draga. Pričajte dalje, što učini nesrećnim Razsuljevića?

Tko se sam nećuva i Bog ga nećuva, odvrati starac malo jačim i ozbiljijim glasom pogledav mene i svoju čeljad. — E drugi čedo! nmejša se Agata, vi čete najbže zaboraviti na susjedna Radića i njegovu čerku Katicu. Ako čete da vas naš gospodin bolje razumije, treba da sve redom izpriopovjedite i ništa neizpuštite. Uprav te neki dan mi nešto o tom kazate.

Pravo imać Agato. Skoro bi bio zaboravio, E starosti! starosti! — Dokle je čovjek mlad, sve si lahko zapamti a kad ostari postane mu pamet kao šuplje reposito — K rećenom valja mi dakle pripomenut još sljedeće:

Razsuljević je imao u svojoj mladosti jednog vjernoga prijatelja iz obližnjega sela po imenu Radića Ivana. Ovaj je čovjek imao jednu liepu kećer Katicu. „Zudih“ Josip nije imao ženskoga poroda radi toga je izprva vooma rado vidio matenu Radićevu Katicu u svojoj kući a i njegov najstariji sin Nikola se s njom pazio. Dok su bili maleni uvijek bi se sastali sa vnanjčići na paši i od veselja bi vriskali, pjevali te igrali djetinske igre kao: „vrpau“, „stiepeg mišu“ i druge.

Jedne nedjelje poslije podne sjedjahu u hladu pod jabukom u Razsuljevićevom vrtu dobra Marijana i Radićeva žena Tonka. Razgovarale se o svakojakih stvarih a najzad počele govoriti o svojoj djeći naime o malom Nikići i Katicu, kad najednom začuju iz vrtinoga zida Katičin plać i neki glas koji ju tješi.

Ne plaći Katicu! Mama nije daleko. Ti vališ da si gladna po ovo trešnje! — Dokle mama dodje popet ću se na stablo pa ti nabacati koliko hoćeš, samo pomoz mi. — Katicu se doista pripogeo malko k stablu. Nikolić donese oveliku škrilju, prisloni ju uz Katicu k stablu, za tim izvsi se „postolice“ skoči na vrh od škrilje, stupi Katicu na rame i uhvativ se za najdolnju granu dignu se ka vjeverica na trešnju. Katicu pogledav za njim glasno se od veselja nasralja i razširiv pregučicu uz moliti Nikolića da joj nabaca zrelih i debelih „objehcah“, i u kratko vrijeme imala ih je doista punu pregučicu! — Na plać i majku nije već ni mislila. Kad se spustio mali Nikolić s trešnje, priskoči k njemu Katicu i nasmiešiv mu se podruga ga po licu i reče: „Ma si dobar Nikiću! — o kako si mi dragi!“ Za tim ka dvie lastavice vru- nu se preko zida u Razsuljevićev vrt, gdje najđu oba na svoje velike zadovoljstvo svoje dobre matere.

Vidite draga Marijana kako se pazi naša djeća. Ako nisu skupa nemogu živjeti, primjetna Radićeva Tonka.

O da bi se uvijek tako ljubili i jednož se uzeli. Rad bih ovo veselje dočelati pa onda zadovoljno umrieti, odvrati Marijana.

Tonki od veselja na ove rieči zaiskre oči. Ona je htjela nešto kazati Marijani al joj glas Katiću zapriječ govor.

— Mamice, viš! Nikolić napunio mi pregučicu trešanjuh. Ah je dobar Nikolić! Izustiv ovo priskoči k materi te izasu joj sve ostale trešnje na krilo i reče: „zobjih mamu! Kad dozore naše jabuke tu nad nami, vratit ću mu.“

Tonka poljubi si kećeru i pritisne ju na svoju grud. Isto učini i Marijana za nadošlim Nikolićem. Katicu je zohala s materina krila a mali Nikolić čavrljao na travi uz svoju unatku o različitih stvarih. Najzad oba umakoh i zaspaše.

Marijana i Tonka nastavivše svoj govor sve do večera a kad bi snove već na zapadu, digoh se i probudiv svoju djecu dođoh s njom svojim kućama.

Dragi gospodine! počeo opet Štefan poslije kratkog odnora, pričao sam vam do sada o sreći i blagostanju Razsuljevićeve kuće a sada mi je govoriti o nesreći što ju upropastila sa svim.

Starac se spremao na daljnje pripovjedanje al u onaj tren dodje Agata i reče mu:

Dragi čedo! Večera je gotova. Naš gospodin bit će gladan a i vremena nema puno. Ako niste još izpriopovjedio, nastavit ćete poslije večera.

Dobro je odvrati starac. Juro uzmi pušku te izpldi drugi hitac, a mi hodimo k stolu da se Božiću pomolimo i da mu na čast zapjevamo. — Si ustajmo i pođjomo u jedaću sobu. Čim spješmo za stol, grmuu po drugi put puška sa praga

Izvešće

odborova sjednice društva „Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri“ u Kastvu.

Prošlog mjeseca sastao se je odbor »Bratovštine hrv. ljudi u Istri«, da podijeli podpore siromašnjoj i dobro učeojoj se mladeži. Podpore su molilo ukupno 19 djakal i to dva pravnik, deset gimnazijalaca, četiri učiteljska pripravnik, dva učenika pripravnice i jedan pučke učione u Kastvu. Koliko ove godine, nebijaše još nikad toliko molbah za podpore, što je najboljim dokazom, da naš puk u Istri i otocnih strada. Ali i nijedne godino nebijaše tako malo prinosah kao ove. Po izvešću blagajnikovu unišlo je od junija 1881 for. 270, dočim je prijašnjih godinah bilo prinosah više stotinal. To je i odlučilo, da je odbor samo onim dopitao podpore, koji neuzivaju nikakve ili pako veoma male podpore. Odbor je razdijelio for. 230 petnajstorici. Jednomu pravniku for. 30, 8. gimnazijalaca po 15 for. i jednomu 10 for., dvim učiteljskim pripravnikom po 20 for., učionikom pripravnice i onomu pučke učione po 10 for., Podpore bile su malene, nu siromahu svaki novčić dobro dodje. Odbor mora pako skrbiti, da društvena glavica barem nekoliko naraste, jer kad bi se ju počelo skrbiti, to bi išlo rakovim putem. A toga nedao Bog. Zalošću je odbor doznao, da je društveni predsjednik g. M. Brusić premešćen u Zagreb. Revno je on nastojao, da društvo čim bolje napreduje, te je u svakoj prigodi bio odboru najboljim savjetnikom. I sad se tvrdio nadamo, da neće nit u Zagrebu prestati istom revnošću raditi za napredak društva, pošto će imati tamo vrlag druga, revnog društvenoga povjerenika g. Gj. Deželjčica.

Neima nuroda, koji je više zamenaren, nego je Istranin a to više tudjom nego svojom krivnjom. Slabe ljetine, od nikud pomoći, škole sve u tudjih rukah, tudjinac Krnjez ulovio ga u svoje mreže, nemože i nesmije se maknuti. Pa tko, da mu pomože, tko da ga rieši tudjih okovah, već po kvi rodjeni mu brat Hrvat.

Revni povjerenici najbolja su podpora društvu. Nekoji dosadnji povjerenici nemare raditi, to žute, kao da su zamkli. Stoga odlučio je odbor umoliti povjerenike društva svetojerolmskog i one »Matice hrvatske« da budu povjerenici i ovomu društvu. Odbor će jim poslati sve potrebno, te se nada, da će se rado latiti posla i nastojati, da bude ovomu društvu obilato pomoženo.

Nu nevalja nam se oslanjati samo na druge, već radimo skrbno i u svojoj kući. Pomoći će nam drugi, nu ganimo se sami, pokazimo bar volje do rada. Radimo i štrajamo poput pčele i mrava. Pobirajmo i mirvice, jer ove će siromašnim učenikom dobro doći. Svakdanje su tužbe, da nam tudjinac narod tlačil, ali više ga još te tlačil naša izrodjena krv odgojena našim novcem, što mu ga tudja ruka pružala. Pomožimo siromahu, da izškola svoju bistru djecu, tako ćemo dobiti naših ljudi, naših korenjakal a onda će i diple drugčije svirati.

Pomozite vi, koji znate i možete, pa će i vam Bog pomoći a mladež će vam biti zahvalne i desničiu će vam blagoslivljati.

DOPISI.

U Gradinu u Istri, 29. maja 1882.

Od svakud dolazi Našoj Slogi dopisah u kojih se ljudi tužo sad da nimaju škole prem ju plaćaju, sad da je letina slaba, njeki su tužo i na Talijane a za čudo, nikad se nijedan nobi pohvalio, da mu je dobro i da mu svo dobro ide. Kad se dakle svi tužo evu mila »Sloga«, da i ja izpraznim svoju vreću pak izjadam jado nevolje, koje smo ove posljedje tri godine pretrpili.

Na 15. julija 1879, (nikad ga zaboraviti neću), velika tuča ili gručica uništila nam polje i vinograde, lozu i ostalo tako izmlatila da na njih ni lista ostalo nije, te smo tako izgubili sav pridelak i sjeme koje smo posijali bili. Kano da to nebi dosta, velika studen na zimu, od gruda iztučenu i olupljenu lozu skoro do kraja pak uništila jer je sve popucalo. Izgubili smo dakle svaku nalu! — Na proljeće, ono mladež, potjeralo je ipak svoje mladice, tako da se narod počeo bio ipak boljemu nadati, al kad tamo, na 31. opet julija mjeseca ovo vam opet tuče i oluje s mora koja odnesla i ono što je lani tomu biču izlješlo bilo, pače sada i same grane posvo prelomilo.

Usled toga nastala na Gradinu takva i tolika nevolja da se sve moralo uloviti prosjačkog stapa pa od kuće do kuće, po bližnjih občinah u kojih gruda nije bilo, samo da od glada nepoginu. Učinilo se zato i molbenicu na Financu da nas za porez počeka i ova bila uslišana, jer fanat kad je došo, da nas ruba, nije imao što da odnese.

Lanjsko pak ljeto t. j. 1881 puitisnula opet suša, koja je sve popalila

pa kad pala prva kiša, ovo ti odmah bure, koja opet sve polomi i uništi tako da smo jedva sjeme spravili.

Za ovih trih mršavih godinah, tko je imao blaga, prodao ga, a koji toga nije imao, zadužio se do grla tako da sada nesmaže ni ogromnih kamatah da izplati. Obćina gradinska dakle propala je posve i jedva da je nade da će se već ikado podići; jer osim sve nevolje, na zaostali porez gospoda neće da zaborave, već nam liepo poslali iz Motovuna svoga fanta sa opomenicami (monitoriji) da za 14 danah moramo sve zaostale poreze izplatiti. A odkud? gospodo! Zar nebi bilo bolje da nam je spomenuti fanat mjesto monitorija donesao nekoliko vreačah turkinje da ljudi ne poginu od glada kad već u kućah neimaju nego gole zido tako da su im već i isti miševi stan odkazali i išli trubhom za kruhom?

Opet se dakle učinilo molbenicu na Financu da nas počeka barem do Oktobra jer ljudi sada neimaju ni čim da se prehrane, a kamo da zaostale davko plaćaju, pa se i nadamo da će nam ova biti uslišana. Što neka Bog dade!

Jedan seljak.

POGLED PO SVIETU.

U Trstu 30. lipnja 1882.

Ni ovaj put neimamo baš nikakvih domaćih novostih. Naši Nienci, uz svoje dvie dosud obstojeće stranke, naime uz konservativnu i tako zvanu, liberalnu, snuju sad i treću. Liberalna nemože ni pomisliti Austrije bez njemačke u njoj prevaga, dočim se konservativna trsi, održati svoj upliv u državi na temelju snosljivosti naprama drugim austrijskim narodom. A ona treća? Ona treća, koja se prozvala pučkom njemačkom strankom, teži za pomirenjem svih austrijskih državljanah na temelju podpune ravnopravnosti. Mi se toj stranci od srca radujemo, ali ako neima pred očima nego ovaj pomodni liberalizam, koji sad truje i raztače Italiju i Francisku, onda joj očit kažemo, da se prevarila u svom računju, jer kako mi nemislimo popustiti ni za dlaku od svojih narodnih, tako nećemo ni od svojih vjerskih, kršćansko-kulturnih pravica. Ovako i onako naša nam narodna prava nemožu izostati. Zato netrebamo, da nikomu za volju žrtvujemo ono, bez čega nikakva na svijetu država nemože trajno obstojati, naime osim naravske i vrhunaravske svrhe čovječjega na zemlji života. Bolje je,

da mi iz daleka gledamo neobhodno brodolomje franciske i talijanske domaće politike, nego da se s njima ludo u isti vrtlog bacimo.

Egipatske su se stvari do kraja zauzdale, i veliko će čudo biti, ako se bez rata razuzlaju. Tamo bio mnogo strašniji pokoj, nego se s prva mislilo. Europejci pobjegli kojekamo, s toga u Egiptu zapeli, dapače prestali svi trgovački poslovi, a nebrojeni Egipćani ostali bez djela i zaslužka. Zato Arabi-Paša, koji se sad jedini tamo sluša, treba da hitro radi, dokle se nije gladom ohladila užičenost naroda, jer su onda ludo propale njegove i najplemenitije osnove. Sad viečaju u Carigredu europski punomoćnici, da tu stvar budi kako narnavnaju, ali Turska neće da sudjeluje; jer joj namjenjuju, da ona svojom vojskom tamo mir učini, a ona neima čim. Engleska zahtieva, da se ukloni Arabi-Paša tō skrha egipatska vojnička stranka; a baš toga neće turska da učini, i kad bi mogla. Zato da se Engleska sprema na rat, uz Francisku kako se nada, u skrajnoj potrebi i bez nje, jer hoće po što po to da spasi svoj put u Indiju kroz Suecki kanal, kojemu narodna egipatska stranka prieti razorom, il najmanje zatvorom. Tko se sad veseli, jest Italija, jer vidi u skripcu svoje tamo protivnike, Franceze naime i Engleze.

U Francskoj najzd spoznaše, da su se bili prevarili, kad su odvjentnika Gambettu do neba uzdizali; jer je stopram sad došlo na svjetlo, kako je ludo radio, kad ju ministrom bio. Ali njemu sličnih nelorastlicah ima još u franceskōm ministarstvu. Englezi nisu još ni sad na čistu, kako će svršiti njihova razmirica sa novkršćivimi lrci. Govori se, da se dokora misli sastati knez Aleksandar bugarski sa Milanom I. kraljem srbskim. U Rusiji je sad na kormilu stranka, koja neće ni da čuje o političnih polakšicah, kojim se ruski narod sve dosad živo nadao. Zato se prevratna nihilistička stranka počela opet moćno gibati, pak su s jedne strane prietnje a s druge zatvaranja na novo zemljom zaredila. Tim svršujemo.

Jurina i Franina.

Ju. Kude si to, Franino, da te već toliko vremena ne vidim?

Fr. Svega malo i va Besjede sam bil na Oreljuvu.

Ju. Ka te j' nesreća pak tamo nesla?

Fr. Ču? mi j' draže da

Štefanove kuće u tihu noć. Opet svi ustasmo i su starcem pobozno izpjevavmo drugu kiticu Božićne pjesme:

»Od pračiste Djevice
I nebeske kraljice
Anđijske cesarice
Svete Djeve Marije!«

Za nekoliko časakah sve umuklo. Samo se kadšto čulo skranje pa zveket viljuškah i žlicah po platinji. Pošto pouzismo »prežgannu juhu« hoću ja opet starcu Štefanu: — Dobri prijatelju! nećete mi zamjeriti ako vas zamolim, da nastavite ovdlje za stolom drugi dio naše pripovijesti. Veoma me zanima pa nebih rad da ju radi kratkoće vremena nedovršite.

Drage ću vam svoje izpuniti želju, odgovori mi starac i veoma mi sreću godi da vas mogu daždubiti nečim u mojoj kući zavabiti. — Bilo je prošlo dobrih dvanaest ljetah od onoga vremena o kojem sam vam pripovijedao malo prije. »Žudihova« čeljad se množila i rasla. Najstariji sin Nikola imao ostati kod kuće i postali baštinik celoga Razuļjevićeva imanja. Treći i četvrti sin naime: Petar i Šime imali su pomoći bratu najstarijemu težiti zemlju, prigledavati stoku i bit mu u svemu na ruku u upravljanju volikog Razuļjevićevog imanja. Drugi sin Anton omlazio školu te imao postati s vremenom svećenik, kako je to željela dobra i bogoljubna Mariana i »žudih« Josip. Izprva kako već

kazah je sve dobro kazalo, nu uskoro je sve okrenulo. Bogustvo je Razuļjevićev najzd zashlepilo i rinulo u bezdan nesrećah. Žudih Josip je počeo krone ljubiti i igru, a to je bilo krivo, da je gospodarstvo sa svim zamario. Njegova liepa kmeština bila bi u kratko vrijeme propala da nije bilo poštene Mariane i marljivoj Nikole. Ovaj je bio neudatim postao junak pa se nebojao ni najtežega posla. Kad je zapuzio da mu je otac pošao krivim putem, uzdahnuo bi od žalosti al nebi beznafo, već bi uz majčinu skrb podvostručio svoju radnost. Jedna ga vrjek ljepila i to bje Radićeva Katica. Njihovo djetinstvo prijateljstvo malo po malo pretvorilo se u pravu ljubav. Svake nedjelje išli bi zajedno k svojoj misi. Pa kad su uzporile stopak reć bi da vidiš gdje stanaka jelva raste uz zelen bor. Ovu njihovu pažnju su mnogi opazili, a radi toga ih nekoi zavidnim okom gledali a i ujedljiv riečih nije manjkalo, nu malo su oni za to marili jer su znali, da im poštene srce knea u grudima. — Dobroj Marijani je njihova pažnja veoma godila, jer i ona je bila skroz uvjeren a poštenju svojega sina i o liepih kulćičnih sposobnostih, pa kad bi ju žalostno misli zauklopile, svratila bi svoje misli na nje, snajala bi o njihovoj budućoj sreći i sreću bi joj odmah odlaskulo.

Ljeta 18. bijaše u Istri veliki glad. Prošle one zime je neprestano dažđilo a

već u mjesecu svibnju kao da se nebo zatvorilo. Četiri puma mjeseca nije bilo ni kaplje dažda, da napoji sulu i razpuklu zemlju, da orosi vreltu travu, da osvježi i pokriepi žito i druge priljelke tužnomu kmeću. Po istranskih lovalih il »kaljin« nesti vode a kmeći hodili su sa vozovi na ure i ure daleko da napune svoje bačve na kakvom vrelu il duhomok spuzi. Po etele noć čula bi se škripanje silnih drvanjih kolah i raka žednih volovah jer bi venih kolah i raka žednih volovah jer bi kmeći najviše po noć hodili po volu, u tu za to, da dane negube i da se uklone te velikoj žegi sunčanjoj. Ptive pjevačice i druga šumska divljač poljegerše u druge blažnije krajeve, samo u kakvoj šumici pokraj razsušena potoka čulo se kadšto žuborno gulanje grlice il »trkavice« kao da hoće kazati: »od žedje ću poginuti, ako nasloro nenadajem hladne vode!« — Suša ili ona kriva da su onoga ljeta mnogi naši kmeći sasvim postarali a mnogi inače jaki posjednici još se danas nisu izvukli iz prokletih pandjah istranskih oderuhah.

»Žudih« Josipa Razuļjevića nestalo profil kraju. Onoga nesretnoga ljeta za prvi put kruna. Tomu bi najviše krivo njegovo pljanstvo i igra. Na Minoļjski sajam dovrave svoje najljepšeg volu u Pazin nu vedne svoje odmah nalje i još prije podne primi »žudih« Razuļjević stao pitalah za svojega »mrkonju«. On ih veselo i sa zadovoljstvom metne u žep i upravi

svoje korake prema maloj pristavi. Doljar dan »žudih« Nemojte tako brzo. Slab sam. Imam nešto da vam kažu žem al nemogu ovdje javno da nas ljudi čuju. Bolje bi bilo da se sklonimo ovdje »k Mihiću«. Uprav dobro da ste doša-već toliko vremena već vas nisam vidio. « Ovim je riečmi nagovorilo neki Filip Grahorčić, sluga u Pazinu »žudih« Josipa. Ovaj najviše iz znatljivosti bez svakog oklevaranja pođe za njim u krenu a to nebi bio imno učiniti, jer je dobro znao, da je Grahorčić čovjek slabog glasu i sumnjiva vladanja. Poštenji ljudi videli s kakovimi se osobama »žudih Josip« potapara po krmeh, mahali su glavami i činili se jako. U kreni zovnu Grahorčić tobože iz uljudnosti dobar običaj i dobroga vina. U kratko vreme oha pouzise svoje obroke te ih zarile dobrih »brežancom«. Prama svršetku obrisa si lakavi Grahorčić tusto usne o desni rukav i počme ovako:

Cuo sam dragi žudih, da vi prijateljujete sa vašim obližnjim susjedom Radićem, dapače vaš stariji sin Nikola i Radićeva Katica previše se paze i kaiko ljudi govore neće si zlo već jako dobro, a vi žudih znate dobro što ću ja tim reći. — Uprav neznam što čete tim reći, odvrat mi »žudih« Josip, al ja mislim da nije stramota da prijateljujem sa Radićem. Ako i nije bogat kao sam ja, al je pošten i dobar pa uprav toga radi čudim se vašim riečim.

san tamo bil lego da mi ki da vaje bartu pače bankonotu od deset flurini: Ju. Zač pak to? Fr. Zač san tamo dobrega vina pil po 16 i 24 i čul jenu popkvu kakovo so još ni pull nas čulo. Skoda samo da neznam celu. Čuj ju na.

Tri smo bili ovih dan Hodili smo va Lovran Delat prižintanou.

Ju. Buza.... Fr. Mučil poslušaj ako češ. Ju. Ču mučit ču kako žid samo mi ju brzo povej, zač bi reč da je jako lepa.

Fr. Tri smo bili ovih dan Hodili smo va Lovran Delat prižintanou

Kada tamo dojdosmo Pod ladonju sedmosmo Sve j' bilo va tanou.

Ju. Sve j' bilo va tanou! Fr. Na dvoje su tancali I taljanski sklonicali Svaki svoju svira.

Svi su zvali veni kvaa — Ju. Ja Lovranči, oni tri Berščani, ča no? Fr. Ne maui me, ti govorim, to se razume.

Svi su zvali veni kvaa Nije bilo nikakva Moći naći mira.

Alli s jednog tanca To li tri Lovranca Janin nas pozdravi Sa braduu kuštavi Brz nam ruku pruži Buščen nas ostruži

Ju. I busniti su jih? Ha, ha, ha! Fr. Pak nas kuču zvali I kafe nam dali Ter nam govoriše Ko Hrvat čill!

Prosimo vas bračo Tako van palenti Dajto nan vas vot.

Mi čemo van dati Od deset forenti Svakom bankanoti

Ju. Dobra žurnada po moju puru! kako j' napro? Fr. Napro već neznam, al da san ja onde bil bin njim bli odgovorit:

Šiori gospodini Tri vaši flurini Nek van budu, not. Za novac se j' prodal Boga svoga izdal Juda Iskurio!

Ju. A da san pak i ja onde bil, ja bin bil drugačije kantal; ja bin njim bli, tako mi loj dag, četiri asi povodeli da bi jih bilo srna i pod ladonju prit za ki dan.

Fr. Ako j' to istina ter bi bili, baš, meritili.

Različite viesti.

Nadvojvoda Albrecht došao je 20. p. m. u Trst na ratnom paroloduu "Fantasia" i odsjeo u Hotel de la ville. Istoga dana posle podne pregledao je ovdješnju posadu a slededeć dana pregledav priprave za izložbu, o kojoj se je vrlo laskavo izrazio, odputeva put Gorice. — Nj. C. V. je poznat prijatelj Hrvatih.

Prozaknut bje dne 16. Junija na gradackom svecištu gosp. Mato Trinajstić, netjak našega Dra. Vitezija, na čast doktora prava. Dođim iskreno čestitamo mladomu doktoru, našemu osobnomu prijatelju, veseli nas što već sada možemo o njemu reći da je Hrvat dostojan svoga vrloga ujca i što smo u njem dobili odriška i snažna pobornika naših pravah.

Vladar spisateljki, Nikola I. knez Crnegore, svršio je svoju dramu "Balkanska carica". Drama pisana je u stilovima, te je razdijeljena na tri čina, a pisana je čiricicom. Knez će ju prevesti takodjer na francuzki jezik.

„Ednost“, glasilo slovenskoga političnoga društva za Primorje izlazit će počam ovim mjesecom dva put na tjedan, svaku sredu i subotu. Mora se pripoznati, da je ova novina lepo napredovala, kao tjeanik ulomila se kod slovenskoga pučanstva osobito u Primorju te će sada dva puta na tjedan buditi i nagovarati slovensko pučanstvo, da se prene iz dremanju te da stupi na branik svojih pravah. List je svake preporeku vrijedan.

U Bečanih, občini koparskoga okruga izabran je 21. prošloga mjeseca za župana lili glavaru g. Ivan Grižar posjednik vrli slovenski narodnjak. Tim ima takodjer ova občina narodno zastupstvo. Življa!

Izbor jednoga provincijalnoga zastupnika za ladnjske občine koparskoga i buželskoga kotara razpisan je za 2. Augusta t. g. Dosad bio je zastupnikom g. Lion, koji je za lanjskoga saborskoga zasjedanja položio svoj mandat. Novi izabrat se imajuć zastupnik zastupat će te kotare samo u jednom saborskom zasjedanju, jer će se onda odmah razpisati novi izbori za pokrajinski sabor, buduć izliče šestogodišnja saborska perioda.

Uzkraceni ppost-dobiti za Bosnu Hercegovinu dvim hrvatskim novinam "Slobodi", što izlazi na Sušaku kraj Riske "i Narodnomu Listuu u Zadru. Zadržni put snioživili, da je i "Pozoru" zabranjeno poštarško odpravljanje u te zemlje, dakle svim većim hrvatskim novinam zabranjen je ulaz u novo-zaposednute zemlje. Ove mjere najbolje označuju bosansku upravu. U tih zemljah treba: "manje svjetla".

Svetak sv. apostoluh Cirila i Metoda. Na 5 tekuzega mjeseca atavi po drugi put ciele kršćanski svet blagdan slavenskih apostoluh Cirila i Metoda, koji su uveli u porabu slavenski jezik kod svećanlih crkvenih obredah. Nadamo se, da će mnogi od naših svećenikah toga dneva odslužiti sv. misu u staro-slavenskom jeziku. U njevojkih dielovih svih istarskih biskupljah netreba za to dozvole, jer uživamo tu povlasticu već od davnih vremena, za olakhoćenja pisaneah (slovah) glegoljskih izlazi je dionička tiskara u Zagrebu staroslavenskusu misu sa latinskimi pjesmami. Proni nije svetak zapovedan, nadat se je, da će ga naš narod dostojno proslaviti.

Stare petaće. Kako smo jur javili, prestale su koncem prošloga mjeseca. U tom pogledu valjaju slededeć ustanove: 1. U omdenitom kolanju imale su stare petaće svoju vrijednost do 30. lipnja; jer se na svakoj blagajni moralo primiti u potpunju vrijednost. — 2. Počom od 1. srpnja do 31. prosinca 1882. primat će se petaće samo u aradiljskih hlucinjah. — 3. Od 1. siječnja 1883. do 31. prosinca 1885. promijeniti će se stare petaće za nova samo u glavnih državnih blagajnah, i kod onih carinskih uređnih, koji će u tu svrhu dobiti posebnu povlast, što će se u svoje doba objavit. Nu za tu promjenu imat će se podnasti zajedničkom slavnateljnom ministarstvu posebna molbenica s bilješkama od 50 uvč.

Tragedija ljubavi. U Padunu življa je pred nekoliko godinah neka odgojiteljka na glasu sa svoje neohilne ljepote i čudorednosti. Mnogi bogatiji zamollše njenu ruku, mogla je živiti bez briga, odjevali se u svilu i kadifru, al djevojka, odbi sve prosee, jer je ljubila nekoga nižega činovnika. Al činovnik ukuo je toli bezuzatnu plaćicu, da je nije mogao oženiti. Djevojka se s toga odrekne svega i stupi u samostan, gdje bude isto godlne duvnom. Medjutim se činovnikovo stanje poholjša, dobi veću plaću i — čudna li sudbina! — dobi na sreću 200.000 for. Sad ju je mogao ženiti. Nu pravila notredanskih duvnah vrlo su ostru i stoga, ni najbliži rođaci nemogu s njim razgovarati, a iz samostana nemoga nikad izaci. Činovnik se učeš i samomu papi, ni biva. Stiene samostana diele in i dieleli će za uvieč, on neču liti srotan sa svojim bogatstvom, a ona, što se je odrekla svieta, hoće li naći sreću i zadovoljstvo u tloj osami samostanskoj?

Bosanski vojnici. U Bosni već je provedeno novačunje lili levu. Ustrojilo su se 4 kampauje, u Sarajevu, Banjaluci, Dolnoj Tuzli, Mostaru, — Zaklatau, koja se traži od bosansko-hercegovackih obvezanikah glasi:

"Zaklinjem se Bogu svemogućem, da ču vjeran biti Njegovomu Veličanstvu Cesaru i kralju Franji Josipu I., i da ču vršiti sve zapovjedli mojih poglavarah i starješinah, makar mi pri tom i život dospio te pogibjeti".

Jeftin put oko zemlje. Tko hoće jeftino doći u Ameriku, neka postane židov i neka se izseli u Rusiju. Odanle bitli će odmah prognan, te će doći u Luvov, gdje će se agenti pohrinuti za bezplatno putovanje u Ameriku. Komu se u Americi nemilli, postani Kinez. Kinezi nesmiju živiti u Americi, pa evo jih na trošak nekoga filantropičkoga društva u Kineziju. Onlje se izdati samo za Rusia, pa će te odmah prognati i bezplatno poslati u Rusiju. Odavle možeš opet kao židov doći u Austriju, ta si ovakvo obnašo svijet, nepotrošiv ni pare. — Tko hoće, neka pokuša.

Prvi hodža u austrougarskoj državnoj službi. Almeč aga Čanović prvi je hodža, koji tobio u austrougarske vojarske državnu službu. On bude na preporku bana Pačevića od c. kr. zajedničkom ministarstvu rata imenovan dušobrižnikom u Lepoglavi za bosanske kaženjenike muhamedanske vjerozavjesti. Nastupio je svoju službu 15. pr. m. Aga Čanović star je 54 godine, poličer od uzletne obitelji sarajevske, ima samo jednu ženu i 6 djece. Obitelj mu ostala predlježno u Bosnoj. Turista nošnja agina svratlja na se oien pozornost žiteljah varadžinskih i u Lepoglavi. Svakim korakom čudili mu se ljudi, što mu dosta nepričljivo te je nukanio u što kraćem vremenu dočepi se francezkom nošnjom. Kazivanja lepoglavska broji sada 94 kaženjenika iz Bosne i Hercegovine, od koji 45 vjeruje u Muhameda proroka.

Tisza-eszarska djevojka. (Tisza-Eszlar je maleno mjesto u gornjoj Ugarskoj). Budimpeštanski magjarski listovi donose duge potanke vjesti o tisza-eszarskom slučaju, o kojem žele, da izdaje istina na vidjelo, da neostane možda puka osvada mržnje proti židovom. I mi ćemo

po magjarskih listovih priobčiti vjesti i datu, kako ih budu donasile. Dosada istina je toliko, da se djevojka Solymosi Eszter dosada nije našla i da vjesti, koje se na taj slučaj odnose, potvrđuju, da se tu neradi od običnom zločinu. Iztraga vodi se vrlo strogo, a sve čeka velikom napatješću na njezin konac. Po službenoj vjesti predstojnika nyregyházanszkoğa suda bitli je poveljen odmah kazneni postupak, čim mu je o tom stigla vjest, to jest 13. svibnja. Tečujem iztrage zatvoreno je 9 samunjivih osobah, među njimi Josip Scharf, puzitelji u tisza eszarskoj sinagogi i njegova žena, Salaman Schwarz, židovski koljije (schächter), 16 godišnji sin Josipa Scharfa, Adolf Junger, Abraham Braun, Samuel Lustig i Martin Gross. Zatvoreni tuje, da su počinili zločin, samo je 16 godišnji Josip Scharf kod preslađavanja svjedočio proti vlastitomu očaju i izpovjedio, da je njegov otac namamo onuda ihuđu djevojku Solymosi Eszter u svoju kuču pod izlikom, da mu donese jelo iz kuhinje u sobu, pošto je suhota. Djevojke ništa zlu nesihetile drugovoljno unijae u kuču, nu ovdje ju pograhi koljije, te joj pomohu nekoga stranoga koljije svezu ruke i noge i zatvori u malu izbicu, gdje su djevojku stržili do 10 sati u večer. Mođu 10 i 11 sati prenoseše svezanu djevojku čuvar nagore i njegova žena u predvorje sinagoge, gdje joj čuvarova žena opru noge, nu što ju položise u prisutnosti ondje sakupljenih stranlih koljijah, nu stol sred predvorja stojeći. Dječak pripovjeda, dašu njega iztjerali, čim su djevojku položili na stol, nu on da je kroz dosta veliku luknju na ključanil vidio sve, što se je unutra događalo. Dječak izpovjeda posve sigurno, da je samu njegovu majku opru nogo djevojci, nepoznatli neki pro-jak, kojemu za lino nezim, začepio joj je usta, i zatim da su ju svuđili do gola, položili na stol i na to, da joj je koljije Samuel Schwartz koljileklim nožem odrezao glavu; brizgajući krv da su hvatali tanjuri i prelivali u veću posudu. Dok se je to događalo da je u sinagogi bilo prisutno više onjezkih židovah, među njimi i Jakov Lieutman, koji je poslao u "Pester Lloyd" vjest, da se je djevojku najdena. Dječak voli dalje, da se je nuđ tim srozilo i pohlebao izpred vrata, pa zato neznat, što se je dalje dogodilo. Dosadnji rezultat sudbenoga iztrživanja drži se u tajnosti, a samo je to potvrđeno, da dosad nisu mogli doći neslaj djevojčici u trag. Ovih danah dobi sud anonimna vjest, da su ribari u Tisza-Dobi izvučili iz Tise mrtvo telo mlade djevojke. Telo bilo je bez glave i posve gnilo; na njoj da nije bilo nikakova znaka molju, te su ju lili ribari i zakopali al istom tuda, kad im je ondašnji posjednik izphlato za to 20 for. To posljednje javlja dopisnik "Püggelenséga", te li slededeć novije vjesti, koje se odnose na taj slučaj: "Nije istina, da je vojska došla u Tisza-Eszlar, ili da je onđu došlo do izgradnje. Vjesti o bun i o izgredih da je raztrsto židov Lieutmann, nu one neimaju nikakova temelja. Jeverskoga orthodoxnoga koljije ulovise i zatvorise. Prije toga stanovao je u Emdnu i više put dolazio u Eszlar. Među tisza-eszarskimi židovi sabira se mlodard u stanovilo svrhe. — Treća vjest pomenutoga lista glasi: "Iztrazično povjerenstvo otišlo je u T-Lök, da pregleda neko sumnjivo mrtvo telo; odanle će u Tisza-Dobi. — Dr. Haymann, židovski odvjetnik, bio u Tisza-Löku, gdje je državni odvjetnik zabilježio si imena 22 židovah. Židovi su obećavali 1000 for. Solymoski prizna li kuhovu psendo-Estern pod svoje diece. — Malo je trebalo, da dolje do krvava okruga. Pod večer sakupilo se je više stotina židovah iz Eszlara i okolice, te udariše na kuču Solymoske, koja leži bolestno od žalosti, zahtlevajući od nje, da pokaze svoju kćerku, koju da je sakrila, jerbo da su vidjeli Esteru lili kći. Židovi se za ciele noć sakupljahu čas ovdje, čas onđe, insulirajući i vriedjajući najprostitivni načinom žiteljstvo. Samo se imade odvjetniku Ladislavu Nagy u iztrazičnom suden Baryu zahvaliti, da nije razdraženo pučanstvo navailo na židove; imam tad se umirila svjetina, kad joj Bary i Nagy obećahu, da židove neće minuti kazna. Ordnašnje pučanstvo osvjedočeno je, da su židovi namjeravali izazvati velike izgrede, nebili obradili pozornost i iztragu na družu stvar, a medjutim da učine svoje u olinčanjih krugovih. — "P. Hirap" pripovjeda, da se u Eszlaru i okolici sabiru novci, zaplato brojavnoju ondašnjega podžupana, neka mu javi, gdje se je počećo sabiranje mlodarda, tko su sabirali, koliko su sabirali dosad, za koju svrhu se sabire, je li je sudbeno dozvoljeno sabiranje? Na ta pitanja odgovorio je podžupan: sabiranje nije kol oblasti prihvatljivo, počelo je 25. svibnja, dosad je sakupljeno po prilici 1500 for., sabirati su hožali židovi, novce ima dobiti gospodja Solymosi, da joj budu od pripomoći, kad bi si tražila izubljenu kćer, ili mrtvo telo ove, eventualno neka novci pripadnu kao nagrada onomu, koji dovede oblasli glade djevojčice Solymosi Ester na pravi trag. Dalje vjesti čemo nastaviti.

*Pozoru.

Knjizevne viesti.

Dobismo siedeći poziv: P. n. gospodine! Da li mi štogodi doprinesemo hojku i napredku hrvatskoga rota, prevednosmo iz talijanskoga zanimiva pripoviet: Zadnji dani Jerusolima. — Mislimo da čemo ugodi narodu ovom knjizicom, koju pripovieda o razulu grada Jerusolima. Ta da ne preza duša pred onolikom osvetom, koja se je spustila vrh onoga grada, koj su nazivali — slavom naroda Židovskoga? Hram, to čudo ovoga svjeta, taj Davidov Sion, bilo je žrtvom jedne nesmiljene desnice, koja je goruču zuhlju bacila u njega. Grad i hram morao je pasti, i od svega nije smjelo ostati kamena na kamenu! Osvete li hožel A gdje su druge grozote? — gdje glad, kuga, pokolj, razbojstvo, a gdje robstvo? Sve to se je moralo ovršit kako je prorekao Spasilje. Pa srad svega toga ipak je dvoje njih sretno i ljube Boga — uhvaju se u njega; ljube domovinu, za nju se bore, i kad se sve dovrši, u robstvu su i oni, — ali ipak sretni i zadovoljni u naruđu jedan drugova. — Pripoviest je ovu napisala vrta talijanska spisateljica Antonietta Klitsche de la Grainge, te u kratko vrijeme već peto izdanje doživjela. Hrvatski narodi, a osobito mladež pozivljemo, da se predplate na: Zadnji dani Jerusolima. — Pripoviest ču zanimal svakoga, stara i mlada, jer je eruditivno vjerno crpljena iz poviesti naroda Židovskoga. Knjiga ču ova dobro doći učeđoj mladeži — pa stoga se osobito preporučamo p. n. gg. učiteljem! Knjiga ču obislati deset araka u osmini, ukusnim listicom. — Izlask u mekom vezu stoji ču 45 novč. Predplata prima se do konca lipnja. Stoga umoljavamo p. n. gg. saldarice, da dotle predplatni arak i novece pošlju. Uz početeć se knjiga ne šalje, te se po tom na listu ne može predbrjojiti. Gospoda sabirali imaju na deset izlaska jedan hatava. Predplatnici dobit će knjigu potovicom budućega mjeseca.

Senj, 1. lipnja 1882.

Šbor duhovna mladeži.

Spomenica. Dobili smo prošloga mjeseca spomenicu, što su ju svećenici spljetskomakarske biskupije upraveli na svojeza biskupa za uvećenje latinskih pismanah mislo glagoljskih pri skorom tiskavanju u Rimu liliugoljskih slavenskih knjigah rimskoga obreda. U spomenici, taljanski pisanoj, da joj uenude trebalo preveda u Rimu, pod naslovom "Memoria sulla conversione dell'alfabeto glagolitico nel latino pei libri liturgici stari di rito romano" teme-ljivo se naglasuje potreba latinskih pismanah (slovah), da se što više razširi slavenska liturgija. Za ovim primjerom povesi ču se za gotovo i strbul svećenici drugih biskupijah.

Poziv na predbrojku!

U nakladi "Matice Hrvatske" u Zagrebu upravu su izasli:

Prevedi grčkih i rimskih klasika. Izdaje Matice Hrvatska.

Srećak I. Homer Odysseja. Preveo, uvod napisao i tumač došao Tomo Marečić. (Nagradjeno od "Matice Hrvatske" iz zaklade grofa Ivana Nep. Draskovića za god. 1880). XXXII. 380 str. u 8-ni.

Clena za članove "Matice" i for. Clena za ne-članove (knjžarska ciena) i for. 50 novč.

Srećak II. Sallustiji: Knjiga o Catilininom uroti i o Jugurthinom ratu. Preveo i uvodom popratio Adolfo Weber. XVI. 116 str. u 8-ni.

Clena za članove "Matice" 40 novč. Clena za nečlanove (knjžarska ciena) 60 novč.

Upravljajući odbor "Matice Hrvatske" budući osvjedočeni o koristi, koju bi inačiehl narodi, a osobito njegova mladež, od preveda grčkih i rimskih klasika, ali ne-maladež nigdje prilike, da bi posao oko toga nastao, predložio je glavnoj skupštini, držanoj 10. srpnja 1881., da ga uzme u ruke sama "Matice", kojoj je i onako zadaca unapredjivati hrvatsku knjizevnost u svih strukah i davati narodu zdrave duševno hrane. Ovaj se predlož od glavnoj skupštini jednoglasno prihvatilo.

A od koristi ču biti pomenuti posao narodu s ovih razloga: 1. Prevedi će klasika grčkih i rimskih dobro doći svim onim Hrvatim i Hrvatim, koji se žele upoznati sa životom i mišljenjem klasičkih naroda, kako se pokazuje u njihovoj knjizevnosti, ali nemaju prilike, da čitaju njihova djela u izvorniku. A to bi imao željeti svak obrazovan čovjek, jer se današnja prosvjeta nemože shvaćati bez poznavanja klasičke, budući da se velikim dieiom osniva na ovoj. Dok bude pojednom čovjeku uspomena njegove mladosti mila, dotle će biti prosvietljenim

